HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY 219 - CONVERSION - PART 1 - HASHKAFIC FOUNDATIONS OU ISRAEL CENTER - SUMMER 2021

A] INTRODUCTION

• Judaism has been receiving converts for thousands of years. Nevertheless, the societal and religious context of the Jewish community has changed many times over the millennia. The Biblical reality was quite different to the Talmudic, and this in turn to the Medieval and the Modern.

• The pace of change has been particularly marked in the last 200 years with major shifts including that: (i) much of the Jewish community has ceased to be halachically observant; (ii) Reform, Conservative and other non-Orthodox community structures have set non-halachic standards for Jewish commitment, association and identification; and (iii) Jews have had the opportunity to interact far more closely, and in some cases intimately, with non-Jews. This has placed special strains on the pressure for conversions and the halachic standards required for them

• In the past 50 years, mass aliyah to Israel, has also raised new questions concerning conversion that were never dealt with previously (at least in recent history). Some of these questions relate to entire communities, such as the Ethiopians and the Bnei Menashe. Others address the level of individual religious and/or national commitment needed to justify conversion. There is also a major debate as to whether mass conversion of recent olim and their families (especially from the former Soviet Union) is permitted or desirable in the context of the contemporary Jewish community in Israel.

• The stakes are very high in hilchot gerut - a mistake can have enormous impact throughout the generations!

Some of the questions to be addressed this series of shiurim are:

- In what way is a Jew fundamentally different to a non-Jew? Is this difference halachic? spiritual? essential?
- Does Judaism promote conversion or discourage it? Is conversion a mitzva?
- How does the Torah and Rabbinic literature view converts?
- What are the Torah and Talmudic requirements for conversion?
- What is the status of individuals who have completed some, but not all, of these steps?
- To what extent does the motivation of the convert count? Will we permit conversion in order to enable a marriage?
- · How much preparation and learning by the convert is necessary to enable the conversion to proceed?
- What are the halachic restrictions on a non-Jew during the process of conversion? May they learn Torah? Keep Shabbat?

• What is the role of the Beit Din in the conversion process? Which aspects of the conversion ceremony must be performed in front of the Beit Din?

• How has the halachic application of gerut developed over the centuries? Are there different approaches in the Ashkenazi and Sefardi communities?

• How observant does a convert need to be, or to remain, to validate the gerut?

• Can a conversion be retroactively annulled and, if so, what effect does this have on the family?

• Can a child be converted and, if so, what are the mechanics for this process, during and following the conversion? Does the child need to be in a religious home?

• In this first shiur, we will examine some of the principle hashkafic foundation to the concept of conversion

B] BIBLICAL ATTITUDES TOWARDS CONVERSION

• The Torah recognizes in many places the the Jewish people constitute not only born-Jews (ezrachim), but also converts (gerim).

. שִׁבְעַת יָמִים שְׁאֹר לָא יִמָּצֵא בְּבָתַיכֶם כֵּי כָּל־אֹכֵל מַחְמָצֶת וְנִכְרְתָָה הַנֶּפֵשׁ הַהוּא[ַ] מֵעֵדַת יִשְׂרָאֵל **בַּגָר וּבְאָוְרַח הָאָרֶץ**.

שמות יבייט

(מח) וְכִי־זָגוּר אִתְּדְ גִּר וְעֵשָׂה פֶּסַחֿ לַהֹ' הַמַּוֹל לַוֹ כָל־זָבָר וְאָז' יִקְרַב לַעֲשׁתוֹ וְהָזָה פְּאָזְרַח הָאָרֶץ וְכָל־עָרֵל לְא־יָאכַל בְּוּ (מט). תּוֹרָה אַלַת יִהְזֶה לָאָזְרֶח וְלַגַּך הַגֶּר בְּתוֹכְכֵםי

1

3.

4.

וְגֵר לא־תוֹנָה וְלֹא תִלְחָצֶנוּ כִּי־גֵרִים הֶיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרֵיִם.

שמות כביכ

ַוְגָרָ לַא תִלְחָץ וְאַשֶּׁם **יְדַעְתֶּם`אֶת־נֶפֵּשׁ הַגֹּר** בְּי־גַרִים הֵיִיתֶס בְּאֶרֶץ מִצְרֵים.

שמות כגיט

וְכִי־זָגַוּר אִתְדָּ גָּך בְּאַרְצְכֶם **לָא תוֹנִוּ** אֹתְוֹ. כְּאֶזְרֵח מִכֶּם יִהְזֶה לָכֶם הַגַּרַ הַגָּרַ אִתְּכָם **וְאָהַבְתָּ לוֹ כָּמׁוֹד** כִּי־גַרִים הֵיִיתֶס בְּאֶרֶץ. מִצְרֵיִם אֲנָי הֶ' אֱלהֵיכֶם.

2

ויקרא יט לג,לד

וַאֲהַבְתָּש אֶת־הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֶיִיתָּם בְּאֶרֶץ מִצְרֵיִם.

דברים יייט

6.

The Torah stresses in many places extra mitzvot to love the covert and be considerate to them. This should stem from a deep awareness that the Jewish People has collectively experience the difficulties of 'gerut'

7. שנצטוינו לאהוב הגרים, כלומר שנזהר שלא לצער אותם בשום דבר, אבל נעשה להם טובה ונגמול אותם חסד כפי הראוי והיכולת. ואף על פי שיכללהו כמו כן הציווי בישראל, שנאמר עליו ואהבת לרעך [מצוה רמ"ג], שהרי גר צדק בכלל רעך הוא, הוסיף לנו השם בו מצוה מיוחדת לו באהבתו.

מדיני המצוה מה שאמרו זכרונם לברכה [ב"מ נחּ] שלא יאמר אדם לגר 'זכור מעשיך הראשונים'. ומה שאמרו [סנהדרין צד.] גיורא עד עשרה דרי לא תבזי ארמאה באנפיה. וכל זה שלא לצערו בשום ענין. והפלגת האהבה שהפליגו בהם עד שאמרו שהשוה הכתוב אהבתם לאהבת המקום

ועובר עליה ומצער אותם או שמתרשל בהצלתם או בהצלת ממונם או שמקל בכבודם מצד שהם גרים <u>ואין להם עוזר</u> <u>באומה</u>, ביטל עשה זה. ועונשו גדול מאד, שהרי בכמה מקומות הזהירה תורה עליהם. ויש לנו ללמוד מן המצוה היקרה הזאת <u>לרחם על אדם שהוא בעיר שאינה ארץ מולדתו ומקום משפחת אבותיו</u>. ולא נעביר עליו הדרך במצאנו אותו יחידי ורחקו מעליו עוזריו ועם המדות הללו נזכה להיות מרוחמים מהשם יתברך, וברכות שמים ינוחו על ראשנו. והכתוב רמז ורחקו מעליו עוזריו באמרו (כי גרים היינות מרוחמים מהשם יתברך במצאנו אותו יחידי ורחקו מעליו עוזריו בינות ועם המדות הללו נזכה להיות מרוחמים מהשם יתברך, וברכות שמים ינוחו על ראשנו. והכתוב רמז טעם הציווי באמרו 'כי גרים הייתם בארץ מצרים'. הזכיר לנו שכבר נכוינו בצער הגדול ההוא שיש לכל איש הרואה את עצמו בתוך אנשים זרים ובארץ נכריה. ובזכרנו גודל דאגת הלב שיש בדבר וכי כבר עבר עלינו והשם בחסדיו הוציאנו משם, יכמרו רחמינו על כל אדם שהוא כן.

ספר החינוך פרשת עקב מצוה תלא מצות אהבת הגרים

The Chinuch explains that the ger is usually without support, family and friends, so other Jews must be extra sensitive and supportive. By extension, this also applies to any new person in town who is far from their normal support system.

ג מִצְוָה עַל כָּל אָדָם לֶאֶהֹב אֶת כָּל אֶחָד וְאָחָד מִיּשְׁרָאֵל כְּגוּפּוֹ שֶׁנָאֶמַר װיקרא יטייח*ו וְאָהַבְתָּ לְרַעֵך כָּמוֹדָ*. לְפִיכָדְ צָרִידְ לְסַפּּר בְּשִׁבְחוֹ וְלָחוּס עַל מָמוֹנוֹ כַּאֲשֶׁר הוּא חָס עַל מָמוֹן עַצְמוֹ וְרוֹצֶה בִּכְבוֹד עַצְמוֹ. ד אַהַבַת הַגַּר שֶׁבָּא וְנְכְנָס תַּחַת כַּנְפֵי הַשְׁכִינָה שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשָׁה. אַחַת מִפְנֵי שָׁהוּא בִכְלַל רֵעִים וְאַחַת מִפְנֵי שָׁהוּא גַר, וְהַתּוֹרָה ד אַהַבַת הַגַּר שֶׁבָּא וְנְכָנָס תַּחַת כַּנְפֵי הַשְׁכִינָה שְׁתֵּי מִצְוֹת עַשָּה. אַחַת מִפְנֵי שָׁהוּא בִכְלַל רֵעִים וְאַחַת מִפְנֵי שָׁהוּא גַר, וְהַתּוֹרָה ד אַהָבָת הַגַּר שָׁבָּא וְנְכָנָס תַּחַת מִפְנֵי הַשְׁבָת הַגָּר בְּשָׁה מַאָּת ה' אָחָרָה וּדרים וּיהו וָאָהַבְתָּ בָּעָרָ אַנָסוּים אַנ הַיָּרָיקָים אָת הַיַאָרָ

ַהַקָּדוֹש בָּרוּדָ הוּא עַצְמוֹ אוֹהֵב גֵּרִים שֶׁגָּאֶמַר (דברים יּיח) *וָאהֵב גֵּר*

רמב"ם הלכות דעות פרק ו

The Rambam stresses a point (also mentioned by the Chinuch above) - that the mitzva to love a regular Jew is to love them as one loves oneself. But the mitzva to love a ger¹ is not simply a supplemental mitzva in quantity, but something entirely different in quality - a different type of love, akin to the love one has for God². Indeed God himself is describes as 'loving the convert', which applies another Torah mitzva of Vehalachta Bidrachav - imitateo dei - to model the qualities of God. Just as God loves the ger, so must we.

9. Practice the similar attitude which God shows place the highest value simply on what a man is worth as a man.... the love that the stranger is to find in the Jewish nation characterises most strikingly the land and the people as the Land of God and the People of God; that there the pure character of a man acknowledging God gives him that which, in other circles, riches and origin acquire for him.

Commentary of R. Shimshon R. Hirsch Devarim 10:19

^{1.} The language of the Rambam indicates that this applies to someone who has already converted. However, R. Yitzchak Albargeloni (11C Spain) in his Azharot extends this even to someone who is in the process of converting.

^{2.} See https://rabbimanning.com/index.php/audio-shiurim/mitzvot-bein-adam-lechavero/ for a series on the mitzvot of loving other Jews. We quote there the Ramban (Vayikra 19:17) that the love for another Jew is expressed as לרעך - towards that person. That means one does not have to love the actual person themselves but only show them the kindness that one would desire from others. However ואהבת את is an entirely different level - where one must love the person themselves, or in the case of God, develop real and personal love for God. Rambam (Hilchot Teshuva 10:2) describes how this love for God must be extremely strong and powerful - like the love described in Shir HaShirim between God and the Jewish people.

C] TALMUDIC ATTITUDES TOWARDS CONVERSION

C1] COMPASSION BUT CONCERN

• As one would expect, based on the Torah mitzvot that we saw above, Chazal encourage particular sensitivity to the convert:

ן גַרָ לאֹ־תוֹנֶה וְלאַ תַלְחָצֶנּוּ ושמות כביכו לא תוננו בדברים ולא תלחצנו בממון. אל תאמר לו - אמש היית עובד את הבל ואת הנבו, ועד עכשיו חזיר בין שיניך, ואתה עומד ומדבר עמייז אל תאמר לו כן, שהוא יכול לומר לך *כִּי־גַרִים הֲיִיתֶם בְּאָרֶץ* מַצְרָיִם ושם. מכאן היה רבי נתן אומר מום שבך אל תאמר לחבירך. רבי אליעזר בן יעקב אומר גר <u>לפי שסורו רע,</u> הזהיר עליו הכתוב במקומות הרבה

מסכתות קטנות מסכת גרים פרק ד הלכה א

Mesechet Gerim³ expands on need for extra sensitivity in dealings with gerim but also gives a reason - 'lfi suro ra': his inclination is bad and he may easily be pushed back into his former lifestyle as a non-Jew.

תניא, רבי אליעזר הגדול אומר: מפני מה הזהירה תורה בשלשים וששה מקומות, ואמרי לה בארבעים וששה מקומות בגר? מפני שסורו רע. מאי דכתיב - *וְגַר לאֹ־תוֹנֶה וְלַא תַלְחָצֶנּוּ כִּי־גֵרִים הֵיִיתֶם בְּאָרָץ מִצְרָיִם* ושמות כביכ). תניא רבי נתן אומר: מום שבך אל תאמר לחברך!

בבא מציעא נט:

Chazal in the Gemara give a similar analysis - there are potentially 46 Torah prohibition involved in antagonizing a convert - all because he or she is likely to be offended and abandon Judaism. Additionally, for a Jew to discriminate against another Jew is a psychological projection of the inferiority they feel in themselves.

C2] <u>NEGATIVITY?</u>

אמר רבי חלבו: קשים גרים לישראל כספחת, שנאמר: (ישעיהו ידיא) וְנִלְוָהֲ הַגֵּר^י עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחָוּ עַל־בֵּיִת יַעֲקֹב. כתיב הכא 12. ונספחו, וכתיב התם (ויקרא ידינו)*[וְ]לַשְׂאֵת וְלַסַפַּחַת.*

קידושין ע

Chazal describe converts as being as troublesome to the Jewish people as leprosy!

דא"ר יצחק, מאי דכתיב: (משלי יאיטו*) רַע־ְיֵרוֹעַ כִּי־עָרֵב* זָ*רֵ*י רעה אחר רעה תבא למקבלי גרים כר' חלבו, דאמר ר' חלבו: [13. קשים גרים לישראל כספחת בעור.

יבמות קט:

Following this position, R. Yitzchak understood that only evil can come from accepting converts!

14. ומודיעים אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות. מ"טי דאי פריש נפרוש. דא"ר חלבו: קשים גרים לישראל כספחתי

יבמות מז:

Similarly, we teach the prospective convert some of the more lenient and stricter mitzvot, in order to put them off since, again, the Gemara quotes the opinion that converts to the Jewish people are like leprosy!

• What is this idea meant to communicate?

קשין גרים - שאינם זהירים במלות, והרגילים אללם נמשכים אללם ולומדים מן מעשיהם. 15.

רש"י שם

Rashi suggests that the concern is that converts will not so careful with mitzva observance and other Jews will learn from their ways.

^{3.} Mesechet Gerim is one of 15 or so 'Minor Mesechtot' which were compiled (in a similar style to the Tosefta) in the Talmudic period and on which there is no accompanying Gemara. They are Avot d'Rabbi Natan, Soferim, Evel Rabbati (Semachot), Kallah , Kallah Rabbati, Derekh Eretz Rabbah, Derekh Eretz Zuta, Perek ha-Shalom, Sefer Torah, Mezuzah, Tefillin, Tzitzit, Avadim, Gerim, Kutim.

16. קשים גרים - פי' בקונטרם לפי שאינם בקיאים במלות ומביאים פורטנות. ועוד שמלמדים את ישראל ממעשיהם וכו'. ויש מפרשים דקשין גרים לישראל כספחת לפי שהזהיר הקדוש ברוך הוא עליהם בכ"ד מקומות שלא להונות אותם, ואי אפשר שלא ילערום. ויש מפרשים לפי שע"י הגרים ישראל בגלות כדאמר (פסחים פזי) מפני מה ישראל מפוזרים בכל ארלות יותר משאר עובדי כוכבים כדי שיתוספו עליהם גרים. וה"ר אברהם גר פירש לפי שהגרין בקיאין במלות ומדקדקין בהם קשים הם לישראל כספחת, דמתוך כן הקדוש ברוך הוא מזכיר עונותיהם של ישראל כשאין עושין רלונו. ... ור"י פירש דלפיכך קשים שנטמעו בישראל ואין השכינה שורה אלא על משפחה מיוחסת

תוספות שם

Tosafot quote Rashi's explanation and then bring MANY more, including: (i) the non-observance of converts brings punishment to the Jewish people; (ii) since there are so many mitzvot to be sensitive to them, we will not be able to avoid transgressing and thus are punished (for our own sin) due to them; (iii) because we are sent into exile because of the need to find converts (see below); (iv) because their mitzva observance is so meticulous, that it puts the born-Jews to shame. (This explanation is given by Tosafot in the name of R. Avraham the Convert!); (v) because converts are embedded within the Jewish people, and the shechina can only rest on families with clear yichus⁴.

17. אמר רבי יעקב אמר רבי יוחנן: אין עושין חבורה שכולה גרים, שמא ידקדקו בו ויביאוהו לידי פסול. (רש"י – משום שאינן צני תורה יחמירו עליו לדקדק, ויפסילוהו על חנס)

פסחים צא:

The Gemara rules⁵ that one should not form a group consisting only of converts to eat the korban Pesach. Since they are not so familiar with halacha, they are likely to be <u>too strict</u>⁶ and cause much of the korban to be wasted.

C3] POSITIVITY

ואמר רבי אלעזר: לא הגלה הקדוש ברוך הוא את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים. שנאמר (הושע ביכה) 18. וּזַרַעְתַּיַהַ לִי בָּאָׁרֵץ . כלום אדם זורע סאה - אלא להכניס כמה כורין!

פסחים פז:

Chazal say that one of the main functions of our exile is to gather up the converts to brings them back for the redemption.

נבמדבר כגיי) מי מָנָה אַפַר יַאָלָב 19. כד כמה גרים באו ונתוספו בישראל, הה"ד ובמדבר כגיי) מי מָנָה אַפַר יַאָלָב 19.

שיר השירים רבה (וילנא) פרשה ו

Chazal also speak with excitement about the numbers of gerim who will join Klal Yisrael in the future.

יב) וְתִמְנַע הָיְתָה פִילֶגֶשׁ לֶאֶלִיפַז בֶּן עֵשָׂו וַתֵּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת עֲמָלֵק אֵלֶה בְּנֵי עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂוּ: (כב) וַיִּהְיָוּ בְנֵי־לוֹטָן חֹרֵי וְהֵימָם וַאֲחָוֹת לוֹטָן תִּמְנֵע:

בראשית לו

Amalek was the grandson of Esav and the son of Elifaz from his concubine, Timna.

עובר אַשְׁוּחָ לוֹטָן הַמְנֶע - מאי היאי תמנע בת מלכים הואי, דכתיב (בראשית לוּכּט) אַלְוּף לוֹטָן (בראשית לוּמ) אַלָּוּף הַמְנֵע. וכל אלוף - 21. מלכותא בלא תאגא היא. **בעיא לאיגיורי**. באתה אצל אברהם יצחק ויעקב ולא קבלוה. הלכה והיתה פילגש לאליפז בן עשו. אמרה: מוטב תהא שפחה לאומה זו, ולא תהא גבירה לאומה אחרת. נפק מינה עמלק, דצערינהו לישראל. מאי טעמא - דלא איבעי להו לרחקה.

סנהדרין צטי

Chazal understood that Timna was from the Edomite royal family but wanted to convert to join the family of Avraham. She was however pushed away by the family of Avraham, Yitzchak and Yaakov. Because of this she connected indirectly through Elifaz, producing Amalek⁷. As such, Amalek feels deep resentment and antagonism to the Jewish people on BOTH his father's side (Elifaz) and his mother's (Timna).

To download more source sheets and audio shiurim visit <u>www.rabbimanning.com</u>

^{4.} See Rambam below for a different perspective on the yichus of converts.

^{5.} This is ruled by the Rambam Hilchot Korban Pesach 2:4.

^{6.} The same phenomenon is common with ba'alei teshuva who, due to their concern not to break halacha but lack of familiarity with the sources, are likely to be overly strict on themselves (and others).

^{7.} One of the clear messages of this Midrash is that the Jewish people often create their own enemies!

D] IS THERE A MITZVA TO ENCOURAGE CONVERSION TO JUDAISM?

• It would seem that there is no mitzva for non-Jew to convert (it is not one of the 7 Noachide Laws). But is there a mitzva for a Jew to encourage conversion?

על אַרָבָה אָשָר דָעָאָ בְחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכָת אַרְצָה אַשְׁרָ רָלָשוּ וְאָת־הַגָּאָש אַשֶׁר־זָעָשוּ בְחָרָן וַיִּצְאוּ לָלֶכָת אַרְצָה בְּלַעַן וַיָּבְאוּ אַרְצָה בְּנָעַן: (רש"י - אשר עשו בחרן: שהכניסן תחת כנפי השכינה. אדרהס מגייר את האנשים, ושרה מגיירת הנשים, ומעלה עליהם הכתוד כאלו עשאום.)

בראשית יביה

Perhaps the most famous example of outreach to the 'non-Jewish' world is the midrashic take on Avraham and Sarah who 'made' the souls of those that they 'converted' in Charan. This was before they even arrived in Eretz Yisrael.

• Chazal and mefarshim also identify other converts in Chumash, such as Yitro⁸ and the captured children of Midian⁹. Chazal also explain¹⁰ that Rachav converted and married Yehoshua.

• Note also the three non-Jews who approached Hillel and Shamai to convert, each with a demand that mocked Judaism to some degree - on condition that (i) the Rabbis could teach Judaism when standing on one leg; (ii) he could keep only the Written and not the Oral Law; (iii) he could be the Cohen Gadol! In each case, Shamai pushed them away, but Hillel patiently converted them.

23. רעה אחר רעה תבא למקבלי גרים – אמר ר"י דהיינו היכא שמשיאין אותן להתגייר או שמקבלין אותן מיד. אצל אם הן מתאמלין להתגייר יש לנו לקצלם. שהרי מלינו שנענשו אצרהם ילחק ויעקצ שלא קצלו לתמנע שצאתה להתגייר, והלכה והיתה פלגש לאליפז צן עשו ונפק מינה עמלק דלערינהו לישראל, כדאמרינן צהגדת חלק (סנהדרין לנו). וגם יהושע קצל רחצ הזונה ונעמה ורות המואציה. וצריש פרק צמה מדליקין (שצת לא) שגייר הלל אותו שאמר גיירני על מנת שתשימני כ"ג, ואותו דעל מנת שתלמדני כל התורה כולה. ואף על פי שלא היו מתאמלין להתגייר יודע היה הלל צהן שסופם להיות גרים גמורים כמו שעשה לצסוף.

תוספות יבמות קט:

Tosafot harmonize the different talmudic approaches to converts. On the one hand, proselytizing and rapid acceptance of converts is discouraged because of the problems it causes. On the other hand, sincere gerim who are keen to convert properly should be accepted enthusiastically.

ענו רבנן: גר שבא להתגייר בזמן הזה, אומרים לו: מה ראית שבאת להתגייר? אי אתה יודע שישראל בזמן הזה דוויים, דחופים, סחופים ומטורפין, ויסורין באין עליהם? אם אומר: יודע אני ואיני כדאי, מקבלין אותו **מיד**. ומודיעין אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות קיבל, מלין אותו **מיד**. נתרפא, מטבילין אותו **מיד** קיבל, מלין אותו מיד. מ"ט? שהויי מצוה לא משהינן.

יבמות מז.

The source which most indicates that gerut may be a mitzva is this Beraita in Yevamot¹¹ which explains that, once we have established the bona fides of the convert, we must proceed with the conversion <u>without delay</u>. The Gemara explains that this is in accordance with the principle - we do not delay a mitzva!

• Very few Rishonim raise the question of what this mitzva could be.¹² R. Shimon ben Tzemach Duran (Tashbatz)¹³ suggests that it should be included in the 613 as a separate mitzva incumbent on Beit Din to accept a convert and not to push them away.

..... שֶׁהַמִּצְוֶה הַנְכוֹנָה כְּשֶׁיָבֹא הַגֵּר אוֹ הַגִּיֹרֶת לְהִתְגַּיֵּר בּוֹדְקִין אַחֲרָיו 25.

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יג הלכה יד

The Rambam also calls the process of accepting converts 'a mitzva', but does not elaborate on which mitzva it is.

13. 15C Spain. Commentary on Ibn Gvirol's Azharot #20.

5

^{8.} See Targum Yonatan to Shemot 18:6 who translate the verse as Yitro coming to convert to Judaism, either in his own merit, or that of Moshe' wife and children.

^{9.} See Orach Chaim to Bamidbar 31:18.

^{10.} Megilla 14b.

^{11.} We will analyze the Beraita in more detail be'H in next week's shiur.

^{12.} It does not appear explicitly in the classic lists of 613 mitzvot - Rambam, Ramban, Smag, Smak or Yereim.

26. ובאמת תמיהני על הרשב"ץ ז"ל בזה שלא ידע על איזה מלוה נסמכת מלות קבלת גרים. <u>ולדעתי י"ל בפשיטות דלדעת מוני המלות</u> היא נסמכת על מלות אהבת ה'. וכמבואר בספרי (פי ואתמנן פיסקא ל"ב) ואהבת את ה' אלקיך – אהבהו על כל הבריות כאברהם אביך. שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן וכו'. מלמד שהיה אברהם אבינו מגיירן ומכניסם תחת כנפי השכינה עיין שם. והובא בסה"מ להרמב"ם (עשין ג׳) והוסיף עליו וכתב וז"ל 'ורלה לומר כמו שאברהם מפני שהיה אותב כמו שהעיד הכתוב (ישעיהו מוי אבקקס אקבי וכו'. קרא בני האדם להממין בשם מרוב אהבתו. כן אתה אחו עד שתקרא אליו בני האדם' עכ"ל עיין שם.

ביאור על ספר המצוות לרס"ג (הרב פערלא) עשין עשה יט (בסוף)

R. Yerucham Fischel Perlow¹⁴ understands that the mitzva to accept gerim is included in the mitzva to love God. The Rambam relates that this mitzva includes outreach - to spread the excitement about developing a relationship with God to as many people as possible, just as Avraham and Sarah did in their lives.

27. המל את הגרים אומר: 'ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה'. והמברך אומר 'אשר קדשנו במצותיו וצונו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית, שאילמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר (ירמיהו לגיכה) אָ*ם־לָא בְרִיתֵי יוֹמֵם וָלֶיֵלָה חֵקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֵץ לא־שָׁמָתִי*, ברוך אתה ה' כורת הברית.'

שבת קלז:

The Gemara rules¹⁵ that two berachot¹⁶ must be said on the circumcision of a convert - both apparently bircot hamitzva!

במל את הגרים אומר 'אשר קדשנו במלותיו ולונו למול את הגרים'. כי נלטוינו לאהוב את הגרים ואי אפשר להיות גר בלא מילה 🔰 28.

תוספות הרא"ש שבת קלז:

Tosafot HaRosh understands that this is the mitzva to love converts, which is impossible without mila!

29. המל את הגרים מברך, ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו **למול את הגרים ולהטיף ממנו דם ברית** שאלמלא דם הברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי.

רמב"ם הלכות מילה פרק ג הלכה ד

The Rambam has a slightly different approach: (i) he combines the two berachot into one; (ii) he uses the wording 'lamul' and not 'al hamila'; and (iii) he includes a reference to 'hatafat dam brit' - drawing a drop of blood.

30. והטעם שכללו הכל בברכה אחת וגם שתקנו הברכה בלמ"ד - 'למול' - אינו כעושה מלוה לאחרים, <u>שברכת השבח היא</u> על בריתן של ישראל. ולפיכך לא תקנו ברכה למילה לחודה אלא כללו הכל בברכה אחת לפי שדם המילה בריתן של ישראל ועל דם הברית אנו מברכין. ומה שתקנו בה להטיף מהם דם ברית לפי שיש כמה גרים שמתגיירים כשהם נמולים ועיקר מילתן הטפת דם ברית הוא לפיכך תקנו לכולם כן.

כסף משנה הלכות מילה פרק ג הלכה ד

The Kesef Mishna¹⁷ explains that the beracha is NOT actually a bircat hamitzva, but a <u>bircat hashevach</u> - praising the creating of Klal Yisrael. The reference to 'hatafat dam brit' addresses a common situation where the convert was already circumcised earlier as a non-Jew, and regular mila is not possible¹⁸.

• There is a similar debate¹⁹ concerning the tevila of a convert, and whether the beracha 'אשר קדשנו במצותיו וצונו על טבילת גרים' should be made.

• Our custom is to make TWO berachot, indicating that there is an element of mitzva involved. If this is a mitzva incumbent on the community to encourage conversion, why then is there some reluctance to do so !?

^{14.} R. Yehuda Yerucham Fischel Perlow (born Warsaw c. 1855, died Yerushalayim 1937) studied under the Maharil Diskin and then in Volozhin under the Netziv and R. Chaim Soloveitchik. He published his monumental commentary on R. Sa'adya Gaon's 'Sefer Hamitzvot', a work that took forty years. R. Sa'adya Gaon's Sefer Hamitzvot is a religious poem for Shavuot listing very briefly the 613 commandments in rhyme.

^{15.} This is ruled in practice by the Shulchan Aruch - YD 268:5. The Rambam (Hilchot Mila 3:4) combines the wording as one longer beracha - see below.

^{16.} Tosafot (Shabbat 137b s'v avi haben) brings a girsa that the mohel should say 'lamul' and not 'al hamila' (this is also the ruling of the Rambam). This is parallel to the beracha which a father says when performing a mila on <u>his own</u> child, and indicates that the person performing the mila is <u>directly</u> obligated. If so, the mohel for a conversion appears to be directly obligated, as perhaps are the entire community, to perform this mitzva! (If the mitzva is on the Beit Din and the mohel simply a shaliach, this would fit much better with the wording 'al hamila'.) For more on the working of bircot hamitzva - 'al' or 'le.....' see https://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2021/03/The-Wording-of-Bircot-HaMitzva.pdf and https://rabbimanning.com/wp-content/uploads/2021/03/The-Wording-of-Bircot-Hamitzva.mp3

^{17.} See also Chidushei haRamban Shabbat 137b who takes a similar approach - that the one beracha is a bircat hashevach.

^{18.} In the next shiur we will be'H look at this case, as well as a more complicated case of a convert who was raised Jewish and had a regular brit mila as a baby, only to find later that he was actually a non-Jew. Unlike the case of a regular convert who happens to be circumcised (where the operation was performed for medical reasons), in this unusual case the convert had a 'religious' brit mila as a baby. Can this serve as the mila for his subsequent conversion?

^{19.} See Ra'avad Ba'alei HaNefesh Sha'ar HaTevila 3 who rules that there IS a mitzva to immerse converts, which is learnt from the verse concerning Avram and Sarai: אַאָר־הַנָּפֵשׁ בָּחַבון

ג בדבר הגירות הנעשה בזמננו. 31.

מ"מ לאותו סוג גרים אשר כמעט בטוחים שאינם חושבים כלל לקיים ולשמור מלוות ד', בכגון דא נלענ"ד שכל המסייעים לגירות כזו, אף אם הם טועים לחשוב שהם גרים גמורים, אפי"ה גם לשטתם המגיירים אותם עוברים בלאו של לפני עור וגו'. שהרי כל דבר הנעשה נגד רלון ד' קרוי מכשול, וכידוע שאסור להושיט אבר מן החי אפיי לבן נח, והוא מפני שעבירה קרויה מכשול. ונוהג לאו זה בין בישראל ובין בנכרי. וגם דבר זה סברא הוא דאין לחלק כלל בין מקרב יין לנזיר או נזיר ליין. ונמלא דמה שגר כזה חילל שבת ואכל נבלה לפני שהתגייר – לא היה בכך שום עבירה ולא נעשה כלל שום מכשול. ואילו עכשו כשהוא ממשיך ללכת בדרך זו גם להבא, הרי כל מעשיו נהפכים לפוקה ומכשול. וכיון שכל זה נעשה רק מפני הגירות – נמלא שכל המגיירים והמסייעים לכך הו"ל כגדול המחטיאו, ועוברים בלאו של ולפני עור לא תתן מכשול.

שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן לה

R. Shlomo Zalman Auerbach explains that encouraging conversion is an enormous responsibility. If the newly converted Jews fails to keep mitzvot, those who facilitated the conversion may be liable for the Torah prohibition of 'lifnei iver' - to cause someone else to sin. This responsibility is also to non-Jews!

32. ולפענ"ד לולי דמסתפינא יש לומר דהאי מצוה דלא משהינן <u>הוא המצוה על הגר שרוצה להתגייר</u> ואינו רוצה להשהות עצמו מלהתגייר. הנה בכה"ג מצוה עלינו שלא להשהותו ולעשותו משהה <u>מצוה שלו</u>. והגם שאין זה מצוה עלינו לגיירו נוכל לומר כיון דלא יכול בעצמו להתגייר צריכין לסייעו בגיורו, דבעי שלשה והוא רוצה להתגייר ולא להשהות, אנן נצטוינו לעוזרו שלא ישהה מצותו. <u>אבל אין זה ציוו על הב"ד</u>.

שו"ת משנה הלכות חלק טז סימן צב

R. Menashe Klein understands that it may actually be a mitzva incumbent upon the convert and not on the Beit Din or the Jewish community.

33. אין לך מצוה שמברכין אחר עשייתה אלא טבילת הגר בלבד. שאינו יכול לומר 'אשר קדשנו במצותיו וצונו', שעדיין לא נתקדש ולא נצטוה עד שיטבול. לפיכך אחר שיטבול מברך על הטבילה מפני שהיה דחוי מעיקרו ולא היה ראוי לברך.

רמב"ם הלכות ברכות פרק יא הלכה ז

The Rambam explains that the convert must make the beracha on his tevila after the immersion since he is not able to say it before. This also implies that, in some way, the mitzva is incumbent on the convert themselves.

E] WHAT IS A JEW?

• One of the most fundamental questions to be addressed in any discussion of conversion is 'how does it work'? In the case of a religion, such as Christianity, which is purely based on belief and dogma, a person can simply switch from one belief system to another. But since Judaism is not simply a religion, but entails being part of a family with common ancestors and a shared communal history, how can a non-Jew truly turn into a Jew?

34. Is conversion at all possible? This may sound like a rhetorical question since the answer is in the affirmative. Yet, this question goes to the very core of the institution of conversion, and as long as we do not deal with it, all deliberations concerning this matter are more or less meaningless. The reason for this is obvious: *Logically speaking, conversion to Judaism should not be possible.*

Just as it is impossible for a Jew whose father is not a kohen (priest) to become a kohen, similarly, it should be out of the question for a Gentile to become a Jew. Either one is born into a family of kohanim, or one is not. Presumably, then, either one is born a Jew, or one is not. God chose the Avot and their descendants as His people, and it is only they who can claim to be Jews. It would follow, then, that one is either part of this nation, or one is not.

Yet, conversion to Judaism is possible! How? It is the philosopher, Michael Wyschogrod (1928–2015) who, in his book The Body of Faith, gives an authoritative answer to this question: *By means of a miracle*. A Gentile who converts to Judaism miraculously becomes part of the people of Israel. <u>Unlike with Christianity, this does not just mean that the Gentile now shares the beliefs of Judaism, but rather that he or she literally becomes the seed of the Avot and Imahot.</u> For this to happen, a quasi-biological miracle is required. The Gentile needs to be reborn as a direct descendant of Avraham and Sara. This is accomplished by immersion in a mikva, clearly symbolizing the mother's womb through which one is born. The proof for this far-reaching conclusion is the fact that, according to the Torah, a convert is technically allowed to marry his or her own mother, father, brother, or sister. This may sound immoral, but for the profound, reflective thinker it is most telling and meaningful. The Torah views a convert as a completely new human being, recently (re)born with no biological attachments except to Avraham and Sara. This speaks volumes.

R. Nathan Lopes Cardozo, Conversion is not about Halacha, The Times of Israel, Mar 18 2021

רבי יוסי אומר: גר שנתגייר כקטן שנולד דמי 35

יבמות מח.

The halacha regards a convert as equivalent to a new-born child - an entirely new creation.

36. דין תורה שמותר לגר שישא אמו, או אחותו מאמו, שנתגיירו. אבל חכמים אסרו דבר זה, כדי שלא יאמרו: באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה

שולחן ערוך יורה דעה סימן רסט סעיף א

This results in a total severing of the halachic familial relationship between a convert and his former non-Jewish family. Even though they are <u>genetically</u> related, if the convert's mother or sister also converted, he could in theory marry them according to Torah law! The Rabbis however introduced a prohibition on such marriages on the grounds that it gives entirely the wrong impression. Conversion to Judaism is intended to raise the level of moral sensitivity, not lower it!

E1] JEW & NON-JEWS - AN ISSUE OF 'HARDWARE' OR 'SOFTWARE'?20

• Do Jewish sources regard Jews and non-Jews as different in their spiritual essence? Are their souls²¹ are, as it were, wired differently from before birth? If so, how can this be switched as part of the conversion process?

• Or are Jews and non-Jews essentially the same spiritually, as they are essentially the same physically? If so, is conversion a kind of 'software upgrade' to from Torah 7 to Torah 613.

37. הוא [ר' עקיבה] היה אומר: חביב אדם שנברא בצלם. חבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם שנאמר (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם. חביבין ישראל שנקראו בנים למקום שנאמר (דברים יד) בנים עשה את האדם. חביבין ישראל שנקראו בנים למקום. חבה יתרה נודעת להם שנקראו בנים למקום שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם.....

משנה אבות גייד

The Mishna appears to understand that all humans are created in the 'tzelem Elokim'. Jews have an separate advantage in being the 'children' of God with a special relationship that draws them close²².

אַתּן צֹאנֶי צָאן מַרְעִיתֵי אָדָם אַתָּם אַנִי אֱלְהֵיבֶּם נָאָם אֲדֹנָ-י הָ. 38.

יחזקאל לד לא

רשב"י אומר קברי עובדי כוכבים אינן מטמאין באהל. שנא': (יחזקאל לד) אַ*תַּן צאני צָאן מַרְאַיתָי אָדָ*ם אַ*תָּב*. אתם קרויין אדם 39. ואין העובדי כוכבים קרויין אדם.

יבמות סא.

On the other hand, there are other voices in Chazal, which see Jews and non-Jews as fundamentally different. Only Jews are truly called 'Adam' in its complete sense.

• Some commentaries seek to harmonize these sources.²³ In other cases we see a clear difference in approach - classically between the Rambam on the one hand, and the more mystical thinkers, including the Kuzari, on the other.

E2] MAIMONIDES ON JEWS & NON-JEWS

• Much has been written on the approach of Maimonides to Jewish essentialism, conversion and how these fit into his world view.²⁴

8

^{20.} This metaphor is used by Prof. Menachem Kellner in his analysis of the philosophical positions of Maimonides. He borrowed it in turn from Prof. Daniel Lasker. See in particular Maimonides on Judaism and the Jewish People (SUNY 1991) and Maimonides Confrontation With Mysticism (Littman 2006).

^{21.} Even more fundamental is the understanding of what exactly a soul is. Plato and Aristotle differed fundamentally on this. Plato understood that the soul exists in a spiritual realm before the body is created, is then joined with the body during life, and survives it following death. Aristotle saw the soul as part of the human which has the potential to connect with God intellectually during life. The concept of an essentially 'Jewish' or 'non-Jewish' soul sits far more easily with the Platonic than with the Aristotelian position. Jewish thinkers (based on classic jewish sources rather than Plato and Aristotle) also disagree on this, with most taking a more essentialist view of an independent soul. Maimonides, however, takes a far more Aristotelian position.

^{22.} The metaphor used at the Exodus (see Shemot 4:22) is that all nations are children of God but the Jewish people are firstborn in that family - with special responsibilities and some privileges.

^{23.} See Maharal (Derech Chaim on Avot 3:14), who suggests that, although all people have a 'tzelem Elokim' once the Jewish people were chosen at Sinai, only they retain this in its fullest sense.

 $[\]label{eq:24.1} 24. \ \mbox{To start with see the two books by Prof Menachem Kellner op cit.}$

name of Jacob" (Is. 44:5).

40. You ask me if you, too, are allowed to say in the blessings and prayers you offer alone or in the congregation: "Our God" and "God of our fathers," "You who have sanctified us through Your commandments," "You who have separated us," "You who have chosen us," "You who have inherited us," "You who have brought us out of the land of Egypt," "You who have worked miracles to our fathers," and more of this kind. Yes, you may say all this in the prescribed order and not change it in the least. In the same way as every Jew by birth says his blessing and prayer, you, too, shall bless and pray alike, whether you are alone or pray in the congregation. <u>There is no difference whatever between you and us</u>. You shall certainly say the blessing, "Who has chosen us," "Who has given us," "Who have taken us for Your own" and "Who has separated us"²⁵: for the Creator, may He be extolled, has indeed chosen you and separated you from the nations and given you the Torah. For the Torah has been given to us and to the proselytes Do not consider your origin as inferior. While we are the descendants of Abraham, Isaac, and Jacob, you derive from Him through whose word the world was created. As is said by Isaiah: "One shall say, I am the Lord's, and another shall call himself by the

Rambam, Letter to Ovadiah the Convert

The Rambam stresses that there is NO difference <u>at all</u> between a born Jew and a convert. Indeed, the 'yichus' of the convert is far stronger than that of the Jew since it connects directly to God!

.... וגר צדק הרי הוא כישראל לכל דבר. 41.

רמב"ם הלכות שבת פרק כ הלכה יד

The Rambam rules that a convert is identical to a born Jew for all²⁶ halachic purposes.

לקרָאָנָיָר אָהָאָד אָלָא הָנְחִיל הַתּוֹיָרָה וְהַמִּצְוֹת אֶלָּא לְיִשְׂרָאֵל. שֶׁנָאֶמַר וּדבּרים לגיד) מוֹדָשָׁה קְהַלַּת נַעֲקֹב **וּלְכָל הָרוֹצָה לְהָתְנַיֵּר מִשְּׁאָר** הָאָמוֹת. שֶׁנָאֲמַר וּבמדבר טוּטו*) כָּכֶם כַּגַּר,* אָבָל מִי שֶׁלֹא רָצָה אֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ לְקַבֵּל תּוֹרָה וּמִצְוֹת. וְכֵן צָוָה משֶׁה רַבֵּנוּ מִפִּי הַגְּבוּרָה לְכָף אֶת כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם לְקַבֵּל מִצְוֹת שֶׁנִּצְטַוּוּ בְּנֵי נֹחַ

רמב"ם הלכות מלכים פרק ח הלכה י

The Rambam rules that the Torah was given to the Jewish people and all future converts.

אָלָם הַפָּא. וְהוּא שֶׁיְקַבּל אוֹתָן וְיַאֲשֶׂה אוֹתָן אָרֵי זֶה מֵחֲסִידֵי אֵמּוֹת הָעוֹלָם. **וְגִשׁ לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא**. וְהוּא שֶׁיְקַבּל אוֹתָן וְיַעֲשֶׂה אוֹתָן מִפְגַי שֶׁצָוָה בָּהֶן הַקָּדוֹש בָּרוּדָ הוּא בַּתּוֹרָה וְהוֹדִיעָנוּ עַל יְדֵי משֶׁה רַבַּנוּ שֶׁבְּנֵי טַח מִקֹדֶם נִצְטַוּוּ בָּהֶן

רמב"ם הלכות מלכים פרק ח הלכה י

The Rambam rules that a non-Jew who keeps the 7 Noachide law as a commandment from God has a place in the eternal soul World to Come.

• In fact, it is clear from the Rambam that, in order to merit the World to Come, a Jew must commit to the 13 Principles of Faith. Spiritual immortality, for the Rambam, is NOT a product of what type of soul one has (or in many cases of how many mitzvot one did) but of one's commitment to the essential beliefs of Judaism.

E3] THE KUZARI ON JEWS & NON-JEWS

44. **25**. God commenced His speech to the assembled people of Israel: 'I am the God whom you worship, who has led you out of the land of Egypt,' but He did not say: 'I am the Creator of the world and your Creator.' ...

26. Al Khazari: If so, then is your belief confined to yourselves?

27. The Rabbi: Yes; but any non-Jew who joins us unconditionally shares our good fortune, <u>without, however, being quite equal</u> to us. If the Torah were binding on us only because God created us, then [all] people would be equal, since He created them all. But the Torah was given to us because He led us out of Egypt, and remained attached to us, because we are the chosen of mankind.

28. Al Khazari: Jew! I see you have quite changed, and your words are poor after having been so pleasant!

Kuzari 1:25-28

R. Yehuda HaLevi understands that a convert will NEVER be quite the same as a born Jew.

^{25.} See Mishna Bikurim 1:4 which rules that a convert may bring bikurim but may not say the declaration which includes the phrase 'which God has sworn to our fathers to give us'. The Rambam rules against this and follows the position of the Yerushalmi (Bikurim 4:1) that the convert MAY also make the declaration - see Rambam's commentary on this Mishna and also Hilchot Bikurim 4:3 and Mishne LeMelech ibid.

^{26.} The Rambam writes this in hilchot Shabbat to contrast with a 'Ger Toshav' who mostly retains the halachic framework of a non-Jew. There are in fact halachic areas in which converts are treated differently, even according to the Rambam. See for instance Hilchot Yibum 4:5, Hilchot Isurei Biah 19:12-13 concerning marriage to a Cohen, and Hilchot Edut 16:6 regarding a convert's ability to act as a dayan.

אייש לא ישמוּה הַגָּר הַנְכְנָס בְּתוֹרְתֵנוּ עִם הָאֶזְרָח, כִּי הָאֶזְרָחִים לְבַדָּם הֵם רְאוּיִים לַנְבוּאָה, וְזוּלָתָם תַּכְלִית עִנְיָנָם שֶׁיְקַבְּלוּ מֵהֶם 45. ושׁיָהיוּ הַכַּמִים וַהַסִידִים אַדְּ לא נִבִיאִים

Kuzari 1:115

Similarly, he understands that a convert, no matter how personally developed, can never become a prophet.

• The Kuzari also explains (1:95-96) that the difference between Jews and non-Jews is the 'inyan ha'Eloki' and the 'segula' which passed from Adam to Shet to Enosh etc and then to the Jewish people alone. In that sense they possess a fundamentally different Jewish essence²⁷. This is also the position of the Zohar²⁸

46. One might think that the entire difference between Israel and the nations is that difference [in the realm of action] which is given prominence by the active observance of *mitzvot*....This view is mistaken.... It is the element of *neshama* that sets Israel's character apart as a distinct unit, unique in the world. From that difference spring all the differences in behavior [i.e., *mitzvot*], and even when these last are impaired [by lack of observance], that impairment cannot touch the ... psychic element from which they derive. Therefore the difference between Israel and the nations will remain forever

Rav Kook, Orot Yisrael 5:7

• If so, how could the totally different soul of a non-Jew be transformed into that of a Jew?

• One could relate to it as an almost miraculous spiritual rebirth. Alternatively, some sources suggest that the souls of convert were actually Jewish in essence and were 'at Sinai'.

עני - לא פסקה זוהמתן. אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשיי גרים מאיי - אמר ליה: אף על גב דאינהו לא הוו, **מולייהו הוו**. דכתיב (דברים כטייד) *אֶת־אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פָּׂה* עַפָּ*נוּ עַמֵׁד הַיּוֹם לַפְנֵי הָ' אֱלהֵיַנוּ* וְאֵת אֲשֵׁר אֵינֵנָ*וּ פָּה* וגו'.

שבת קמו.

Chazal explain that the 'mazal' of converts was present at Sinai.

• In Part 2 we will be'H explore the HALACHIC foundations of conversion. Then we should be in a position to tackle some of the contemporary controversies in this area.

^{27.} See also Kuzari 1:27, 1:103, 2:36, 2:44, 2:50, 3:1. 3:17. 4:3.

^{28.} The Zohar states (Bereishit 170) that the soul of a Jew derives from God but the soul of a non-Jew derives from the sources of impurity and has the quality of a 'nefesh behemit' (Bereishit 171). See also Tanya end of Chap 1 which describes the soul of a Jew as a 'chelek Elokah mima'al mamesh' but the soul of a non-Jew as deriving from the 'kelipot' and from evil. For more on this see *The Soul of a Jew and the Soul of a Non-Jew - An Inconvenient Truth and the Search for an Alternative*, Hanan Balk, Hakira Vol 16 p 47 - https://hakirah.org/Vol%2016%20Balk.pdfandhttps://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/744571/rabbi-hanan-balk/the-soul-of-a-jew-the-soul-of-a-non-jew-two-views/ To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbimanning.com